

Kako je program organiziran?

Prema preporukama Hrvatskog onkološkog društva, Hrvatskog gastroenterološkog društva, te Europske komisije, za osobe prosječnog rizika, bez znakova bolesti i u dobi 50-74 godine, u sklopu ranog otkrivanja raka debelog crijeva, testiranje nevidljivog (okultnog) krvarenja u stolici treba provoditi svake dvije godine.

Određenim redoslijedom svi građani ove dobne skupine dobit će poziv za nacionalni program.

Kako se nanosi uzorak stolice na pregled kartičnim testom?

Otvorite i pažljivo pročitajte naputak proizvođača testa te po njemu postupite tako da na svaki od tri kartončića, tri uzastopna dana nanosite uzorke stolice uzete s različitih mjesta, kako bi se što bolje obavilo testiranje.

Testiranje na nevidljivu krv u stolici jednostavno je, sve što je potrebno napraviti je nanijeti tj. razmazati uzorak stolice na test kartone. Nakon nanošenja stolice, test-kartone treba kratko ostaviti otvorene da se uzorak osuši na zraku, zatvoriti u priloženu pvc vrećicu, uložiti u priloženu kuvertu, a zatim i tu kuvertu zatvoriti u priloženu adresiranu i frankiranu kuvertu, te ju ubaciti u poštanski sandučić.

Odazovite se, pošaljite suglasnost.
Nakon toga bit će Vam poslana kuverta sa test kartonom za nanošenje uzoraka stolice.

Odgoditi nije isto što i riješiti. Odazovi se odmah.

Što je Nacionalni program ranog otkrivanja raka debelog crijeva?

U Republici Hrvatskoj se od 2008. provodi Nacionalni program ranog otkrivanja raka debelog crijeva. Ministarstvo zdravlja nastavlja s provedbom ovog programa s ciljem što ranijeg otkrivanja raka debelog crijeva testiranjem stolice na prisutnost golim okom nevidljive krvi (okultno krvarenje).

Nacionalni program ranog otkrivanja raka debelog crijeva usmjeren je poboljšanju zdravlja populacije jer se ranim i pravovremenim otkrivanjem i sprječavanjem bolesti omogućava bolja kvaliteta života. Neposredni cilj programa je otkrivanje raka debelog crijeva u ranijem stadiju ili predstadiju bolesti, te smanjenje smrtnosti za 15% u razdoblju 10-13 godina nakon početka provedbe programa.

Nacionalni program ranog otkrivanja raka debelog crijeva.

Za zdravlje. Danas.

Odazovite se na testiranje krvi u stolici.
Nazovite besplatni telefon **0800 85 86**

Za dodatne informacije posjetite internet stranicu

www.zdravlje.hr

www.hzjz.hr

www.hzzo.hr

Gotovo sigurno izlječiv ako se na vrijeme otkrije.

Što je rak debelog crijeva?

Rak debelog i završnog crijeva jedan je od dva najčešća sijela raka i zahvaća više od milijun ljudi godišnje. U Hrvatskoj je drugi uzrok smrtnosti od zloćudnih bolesti oba spola (u muškarca iza raka pluća, a u žena iza raka dojke). U ukupnom broju novooboljelih od raka, oko 15% muškaraca i 13% žena oboli upravo od raka debelog crijeva. Godišnje se otkrije oko 3000 novooboljelih, a u više od polovine njih bolest se već proširila. Otkrivanjem raka debelog crijeva u ranoj fazi bolesti mogu se spasiti mnogi životi. Znanstvena istraživanja, pri kojima je testiranje na krv u stolici provedeno na velikom broju stanovnika, pokazala su da je moguće smanjiti smrtnost od raka debelog crijeva. Bolest se može otkriti u početnom stadiju kada su izgledi za izlječenje veliki. Štoviše, otkrivanjem i uklanjanjem sitnih izraslina (polipa) iz crijeva može se spriječiti nastanak bolesti. Kao i u drugim europskim zemljama, program je namijenjen osobama od 50. do navršene 74. godine života.

Za dodatne informacije možete se savjetovati sa svojim liječnikom ili patronažnom sestrom o načinu ranog otkrivanja te bolesti. Za informacije o nacionalnom programu možete nazvati besplatni telefon pripadajućeg zavoda za javno zdravstvo.

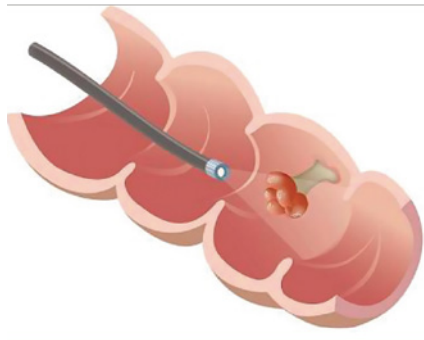
Znate li da se rak debelog crijeva može ranije otkriti ili čak spriječiti?

Rak debelog crijeva razvija se sporo tijekom više godina a primjenom metoda ranog otkrivanja moguće ga je otkriti znatno prije nego što se pojave prvi uočljivi znakovi bolesti.

Metodama koje koristimo za rano otkrivanje raka debelog crijeva moguće je otkriti i polipe koji su predstadij raka debelog crijeva. Na taj način, otkrivanjem i odstranjivanjem polipa, uspješno se sprječava nastanak raka debelog crijeva.

Ako se rak debelog crijeva otkrije ranije i započne liječenje odmah, on je izlječiv.

Rano otkrivanje raka debelog crijeva smanjuje potrebu velikih kirurških zahvata.

Koje su metode?

Rak debelog crijeva može se otkriti rano, ponekad uz malu nelagodu, sljedećim postupcima:

1. Testiranjem na nevidljivu krv u stolici jednostavna je metoda kojom se može otkriti vrlo male, okom nezamjetljive količine krvi, a što je često prvi znak raka, polipa ili drugih bolesti debelog crijeva. Sve osobe s pozitivnim nalazom, pozivaju se na kolonoskopski pregled radi utvrđivanja uzroka pojave krvi u stolici.

2. Kolonoskopija je pregled endoskopom pri čemu se savitljivim instrumentom, kolonoskopom, može najbolje pregledati čitavo debelo crijevo. Ako se kolonoskopijom otkrije polipozna promjena ili postojanje druge sumnjive tvorbe, kroz endoskop se uzima komadić tkiva za daljnju analizu, a moguće je polip ukloniti u cijelosti.

3. Pregled prstom završnog dijela debelog crijeva pomaže pri otkrivanju raka završnog dijela debelog crijeva. Ujedno je u muškaraca na taj je način moguće otkriti i povećanje prostate. Ako se utvrdi rak, ukloni endoskopski ili kirurškim postupcima, u kombinaciji sa zračenjem i/ili lijekovima protiv raka, liječenje može biti vrlo uspješno.

Bjelovarsko-bilogorska županija Matice hrvatske 15, 43000 Bjelovar	0800 200 156
Brodsko-posavska županija Nazorova bb, 35000 Slavonski Brod	0800 200 164
Dubrovačko-neretvanska županija Dr. Ante Sercera 4a, 20001 Dubrovnik p.p. 58	0800 345 066
Istarska županija Nazorova 23, 52100 Pula	0800 202 000
Karlovačka županija Dr. Vlatka Mačeka 48, 47000 Karlovac	0800 200 162
Koprivničko-križevačka županija Trg Tomislava dr Bardeka 10/10, 48000 Koprivnica	0800 200 161
Krapinsko-zagorska županija Žitov trg 3, 49210 Zabok	0800 200 127

Ličko-senjska županija Senjskih žrtava 2, 53000 Gospić	0800 200 081
Međimurska županija Ivana Gorana Kovačića 1E, 40000 Čakovec	0800 200 080
Osiječko-baranjska županija F. Krežme 1, 31000 Osijek	0800 200 158
Požeško-slavonska županija Županijska 9, 34000 Požega	0800 303 034
Primorsko-goranska županija Krešimirova ulica 52a, 51000 Rijeka	0800 200 041
Sisačko-moslavačka županija Ulica Kralja Tomislava 1, 44000 Sisak	0800 200 159
Splitsko-dalmatinska županija Vukovarska 46, 21000 Split	0800 600 707

Šibensko-kninska županija Matije Gupca 74, 22000 Šibenik	0800 200 301
Varaždinska županija Meštrovićeva bb, 42000 Varaždin	0800 411 511
Virovitičko-podravska županija Gajeva 21, 33000 Virovitica	0800 303 033
Vukovarsko-srijemska županija Zvonarska 57, 32100 Vinkovci	0800 999 902
Zadarska županija Kolovare 2, 23000 Zadar	0800 200 183
Grad Zagreb Mirogojska cesta 16, 10000 Zagreb	0800 200 166
Zagrebačka županija Mokrička 54, 10290 Zaprešić	0800 200 184